

ביתא ישראל

בניית מרכז מורשת

פעילות מונחית לאיסוף מידע ומוצגים

ביתא ישראל - עדת יהודי אתיופיה

תרבות יהודית מפוארת ועתיקה יומין

סיפור
עממי

שירים

מוצא
העדה

חיי
היומיום

באתיופיה

המסע
לציון

מוסדות
הקהילה

חגים
ומועדים

האישה ושערות האריה

סיפור עם אתיופי. תועד במפגש
עם בני העדה במסגרת הסדנה
למספרי סיפורים של אחינו
"ביתא ישראל"

הכמה רבה מדי

סיפור עם אתיופי מפי מספרים
שונים בני העדה האתיופית,
אחינו "ביתא ישראל"

הפחד הורג

הסיפור נרשם על פי הזיכרון
מפי המספרת אבבה מהרי
מאשקלון

האריה ובת האיכר

מסיפורי החכמה של אחינו
"ביתא ישראל", בני העדה
האתיופית. סיפור זה שמעתי
מפי מספרים אחדים

משימת כיתה:

קרא את אחד הסיפורים וכתוב ביומן מהו מוסר ההשכל בסיפור.

משימת בית:

בקש מקרוב משפחה לספר לך סיפור עם הזכור לו, כתוב את הסיפור והבא
לשיעור הבא.

לתפריט הראשי

הקליקו

משימת כיתה:

1. הקשב לאחד השירים.
2. כתוב ביומן את מילותיו.
3. כתוב את תוכן השיר במילים שלך

משימת בית:

בקש מקרוב משפחה לשיר לך שיר עם הזכור לו מילדותו באתיופיה,
הקלט אותו, כתוב את מילותיו והבא לשיעור הבא.

לתפריט הראשי

הקליקו

משימת כיתה:

1. ערוך ביומנך טבלת חגים ומועדים יהודיים שאותם אנו חוגגים מדי שנה.
2. היכנס לאתר מט"ח לחגי **ביתא ישראל**, קרא על חגי העדה באתיופיה.
3. הוסף לטבלה עמודה ורשום כל חג ומועד שחוגגת העדה מול החג המקביל לו ברשימתך.
4. אילו חגים לפי רשימותיך לא נהגה העדה לחגוג באתיופיה?
5. האם יש חגים הנהוגים בעדה ואינם נהוגים בעדות אחרות?
6. הכן ריאיון: כתוב שאלות לגבי **אחד** מן החגים שנחוגו באתיופיה. הדפס.

משימת בית:

1. ראיין קרוב משפחה שגדל באתיופיה, כתוב את תשובותיו לשאלות שחיברת.
2. סכם במילים שלך את המידע שאספת לגבי החג ומנהגיו.

לתפריט הראשי

הקליקו

היהודים באתיופיה נהגו לחגוג את החגים הנזכרים בתורה

סיגד

חגי ביתא ישראל

1. כיצד ידעו באתיופיה מתי לחגוג את החגים?
2. האם לאחר העלייה לישראל ממשיכים לחגוג כמו באתיופיה?

משימת כיתה:

1. בדוק באתרים המקושרים וכתוב תשובותיך ביומן.
2. חפש ברשת אתרים נוספים והדבק ביומנך קישוריות אליהם.

צעירה מעדת ביתא ישראל מנגנת בקרר (סוג של כלי מיתר), ואלאקה, מחוז גונדר, אתיופיה 1984
צלם: דורון בכר, המרכז לתיעוד חזותי של בית התפוצות

משימת כיתה:

1. קרא על המלאכות שבהן עבדו היהודים באתיופיה.
2. סכם בקצרה ביומן - מה היו מקורות הפרנסה של העדה באתיופיה?
3. צור גלריית תמונות של חפצים מסורתיים שונים. היעזר באתרים ברשת.

משימת בית:

1. בחר חפץ אופייני לעדה. כתוב את שמו ולמה הוא משמש.
2. שאל קרוב משפחה כיצד יוצר חפץ זה וכיצד השתמשו בו.
3. רשום כיצד הגיע החפץ למשפחתך. הבא אותו לכיתה.

אפיית מצות

לתפריט הראשי

הקליקו

לבוש

חיי
היוםמיום

משימת כיתה:

1. ערוך רשימה של פרטי הלבוש המסורתי המוכרים לך.
2. כתוב את שמות הפריטים ולמה הם משמשים.
3. האם יש פריט שנושא משמעות ייחודית לו?
היעזר באתרים ברשת.

משימת בית:

1. בחר פריט לבוש מסורתי, כתוב את שמו ולמה הוא משמש.
הבא לכיתה.

אישה מקהילת ביתא ישראל
בלבוש מסורתי. ואלאקה, מחוז גונדר,
אתיופיה, 1984
צילום: דורון בכר, בית התפוצות,
המרכז לתיאור חזותי

נשים בחג הסיגד, ירושלים
צילום: אילן אוסנדרייבר

לבוש אישה מסורתי,
אוסף מוזיאון ישראל

משימת כיתה:

1. ערוך חיפוש ברשת, קרא על התפקידים השונים של בני הבית וסכם בקצרה.
2. הכן ריאיון: כתוב שאלות בנושא התנהלות הבית והמשפחה באתיופיה.

משימת בית:

1. הבא תמונות של משפחתך, ציין מה קרבתו של כל אחד מהמצולמים אליך.
2. ראיין קרוב משפחה, הצג את שאלותיך וסכם: כיצד נוהלו הבית והמשפחה באתיופיה

"טוקול" - בקתה באזור כפרי באתיופיה

לתפריט הראשי

הקליקו

לפי מסורות עתיקות יומין, יש הקושרים את מוצא העדה לשבט דן,
מעשרת השבטים האבודים, ויש הקושרים את מוצא העדה לבנם
של מלכת שבא והמלך שלמה.

משימת כיתה:

1. חפש ברשת סיפורים על מוצא העדה.
2. כתוב אחד מהם ביומן במילים שלך.

לתפריט הראשי

הקליקו

דף מספר הכוהנים, קלף בכתב געז

משימת כיתה:

1. קרא על הדת היהודית בעדת ביתא ישראל.
2. כתוב ביומן, במה דומה קהילת ביתא ישראל לעדות ישראל אחרות?
3. ממה לדעת הכותבת נובע השוני שקיים במנהגים מסוימים?

1973 הרב עובדיה יוסף, מנהיגה הרוחני של יהדות ספרד, הצהיר:
**"הגעתי למסקנה כי ביתא ישראל הנם יהודים שהכרח הוא להצילם
 מהתבוללות והיטמעות. אנו מחויבים להאיץ את תהליך הגירתם לישראל
 ולחנכם ברוח תורת הקודש, עלינו לשלבם בבניית ארץ הקודש".**

בשנת 1975 כתב הרב הראשי האשכנזי, שלמה גורן, בדבריו לקהילה:
"... הנכם אחים, דם מדמנו ובשר מבשרנו, יהודים כדת וכדין".

לתפריט הראשי

הקליקו

מוסדות הקהילה

קייס - כוהן דת

שמגלוץ - זקני העדה

רב בבית הכנסת, על יד התיבה, ואלאקה,
מחוז גונדר, אתיופיה 1984
צלם: דורון בכר,
המרכז לתיעוד חזותי של בית התפוצות

משימת כיתה:

1. קרא על אזור התפוצה של הקהילה באתיופיה.
2. כתוב ביומן סיכום קצר על האזור שבו חייתה עדת ביתא ישראל באתיופיה.
3. הבא תמונות המתארות את הנופים ואת הכפרים היהודיים באתיופיה והדבק ביומנך.

משימת בית:

1. הבא תמונות ממקום מוצאה של משפחתך.
2. כתוב תיאור של נופי אתיופיה לפי זיכרון של קרוב משפחה.

לתפריט הראשי

הקליקו

משימת כיתה:

1. קרא על "מבצע משה", סכם בקצרה.
2. חפש ברשת ספורים אישיים המתארים את המסע לארץ ישראל. קרא והדפס.
3. קרא בספר "הגדת יציאת אתיופיה" סיפור אישי על פי בחירתך.
4. הכן ריאיון - כתוב שאלות על המסע לארץ ישראל.

משימת בית:

1. ראיין קרוב משפחה וכתוב את סיפור מסעו האישי מאתיופיה לישראל. הבא לכיתה.

לתפריט הראשי

הקליקו

המסע לציון

משימת כיתה:

1. קרא על "מבצע שלמה" וסכם בקצרה.
2. ערוך ביומנך גלריית תמונות המתעדות את עליית בני העדה לארץ ישראל.

לתפריט הראשי

הקליקו

מקורות:

אנציקלופדיה אאוריקה ביתא ישראל

ארליך, חגי (עורך), אתיופיה: יהדות, נצרות, אסלאם, האוניברסיטה הפתוחה, 2003, עמ' 265 - 356

ביתא ישראל אתר מט"ח

המספר: מספרי סיפורים בני עדות שונות

יד בן צבי, תפילות הסיגד

מבצע משה באתר משרד העלייה והקליטה

מבצע שלמה - ארכיון צה"ל

מבצע שלמה - אנציקלופדיה Ynet

מורשת יהדות אתיופיה. באתיופיה ובשראל "ביתא ישראל" - המנהל לחינוך התיישבותי ופנימייתי